

DALING WELVAART GROOTSTE SINDS WOII

NOODPLAN NODIG

Een prijsstijging van zeker 10% dit jaar. Een gemiddelde loonstijging van 3,5% - 4%. De grootste koopkrachtdaling sinds de Tweede Wereldoorlog, de grootste welvaarts crisis in de laatste 75 jaar. En natuurlijk komt daarbij dat dit alleen nog maar de officiële inflatiecijfers zijn. En dat de meeste mensen in Nederland helemaal geen gemiddelde loonstijging krijgen, maar veel minder. Op een uitkering of met een AOW is de werkelijkheid nog een stuk grimmiger dan met deze cijfers. Eén ding is duidelijk: de regering is de controle over de prijsstijgingen volledig kwijt.

DOOR PIETER BRANS

Grote groepen mensen worden door de combinatie van sterk gestegen prijzen voor energie en stijgende prijzen financieel volledig in de tang genomen. Dat zal in de loop van de herfst steeds erger worden als mensen moeten gaan kiezen voor eten of verwarming. Je hoeft geen professor in de economie te zijn om te kunnen voorspellen dat veel mensen met een al hoge huur zullen moeten terugvallen op twee maaltijden per dag en een binnentemperatuur van rond de 15/16 graden.

Toen de banken omvielen in 2008 en toen bedrijven door de vloer zakten bij het begin van de Corona pandemie, stond de overheid klaar om ze te redden. Met miljarden. Nu het om de koopkracht van miljoenen gaat, geeft de overheid niet thuis.

Er is een strijdbeweging nodig voor een noodplan om meer koopkracht af te dwingen. Wij moeten de koopkracht herstellen door automatische prijscompensatie, een algemene loonsverhoging van 2 Euro per uur en het optrekken van het minimumloon tot 15 Euro.

Het verlagen van een aantal accijnzen op brandstof en de belastingverlaging op energie waren natuurlijk welkom, maar het effect is nu al uitgewerkt.

Energiemultinationals boeken miljarden winsten. Die alleen maar extra belasten, is niet genoeg. Om de graaiende handen van winstgerichte ondernemers te stoppen, moet

deze volledige sector in publieke handen komen. Energie is te belangrijk om aan hebzucht te worden overgelaten.

Het is deze keer niet een kwestie van een grote demonstratie, of een paar demo's, hoe groot die ook zouden zijn. Er is een actieplan nodig die de werkelijke krachtsverhoudingen duidelijk maakt en die de werkgevers en de regering dwingt tot respect. Zonder ons werk staat alles stil. Als wij het werk neerleggen, maken zij geen winst. Dan pas zullen ze naar ons luisteren en pas dan kunnen we zaken echt afdwingen.

NOODPLAN VOOR KOOPKRACHT

- Herstel van de volledige automatische prijscompensatie met controle van de werkende klasse op de berekening en samenstelling. Bij elke overschrijding van de prijzen moeten alle lonen onmiddellijk stijgen.
- Verhoog alle lonen direct met 2 euro per uur!
- Verhoog het minimumloon tot 15 euro per uur of 2470 euro bruto per maand.
- Een plan voor massale publieke investeringen in het uitbreiden en gratis maken van openbare diensten als openbaar vervoer, kinderopvang, onderwijs, gezondheidszorg.
- Voor onze portemonnee en voor een groene transitie: nationalisatie van de volledige energiesector!
- Bevries alle huurprijzen. Voor massale bouw van sociale huisvesting om de vastgoedmarkt niet aan de willekeur van huisjesmelkers en speculanten over te laten.
- Breng de financiële sector in publieke handen zodat de gemeenschap zicht heeft op alle geldstromen en de beschikbare middelen geïnvesteerd worden in wat maatschappelijk nodig is.

HETE HERFST OP HET CAO FRONT!

Na een bloedhete zomer als gevolg van de klimaatcrisis kondigt zich een hete herfst aan op het gebied van de CAO-strijd. De ooit zo geprezen en toegejuichte werknemers in de cruciale sectoren betalen een hoge prijs voor falend beleid en winstbejag op de korte termijn.

DOOR PETER DEN HAAN - KADERLID FNV SPOOR

De gestegen werkdruk door oplopende tekorten vanwege bezuinigingen, demografische veranderingen en oplopend ziekteverzuim dienen te worden gecompenseerd door blijmoedig meer dan 40 uur te gaan werken, vrolijk vrijetijds aanspraken aan de kant te zetten en (lekker goedkoop!) na je pensioen nog een paar jaar door te werken. Met als beloning een beperking van het koopkrachtverlies. Dat is het eensluitende programma van de werkgevers, bij de NS, in de zorg, de logistieke keten, het onderwijs en in de politiek. Want de oproep tot noodzaak van loonstijging van Rutte heeft er nog niet toe geleid dat de grootste werkgevers van Nederland zelf hun werknemers en dan met name de laagstbetaalden voor de toegenomen inflatie heeft gecompenseerd. Integendeel, het blijkt ook weer uit de gaswinningschandalen, ze zijn vooral bezig winstmaximalisatie voor de grootaandeelhouders en directoraat van de BV Nederland te organiseren. Zonder enige actieve herinnering aan hun eigen publieke en maatschappelijke verantwoordelijkheid uiteraard.

Daarnaast speelt het koopkrachtverlies een hoofdrol, niet alleen bij de NS en Prorail, maar ook het streekvervoer, de zorg, het onderwijs en vele andere sectoren waar “Lean en Mean” en ‘procesoptimalisatie’ alle rek uit de uitvoering hebben gehaald. Ondanks de vele waarschuwingen van al die Ondernemingsraden en andere medezeggenschap over in en uitstroom en vervanging en mooie beloften van de Managements-carroussel om “de basis op orde” te maken.

AANWAKKERENDE CAO STRIJD

Het was verheugend nieuws dat FNV Havens in meerdere CAO's de Automatische

Prijs Compensatie (APC) wist vast te leggen; het inmiddels eeuwenoude geroemde model om werknemers tegen het inflatiespook te beschermen. En inmiddels officieel staand beleid van de vakcentrales FNV en CNV, waarvan helaas moet worden gesteld dat de meesten daarvan nogal vastzitten in de oude poldermantra “loonmatiging in ruil voor arbeidsrust”.

Maatschappelijk belangrijk zijn de vastgelopen CAO-onderhandelingen bij de Nederlandse Spoorwegen. De stakingen leidden er niet toe dat de NS Directie (de lakeien van de marionetten in Den Haag) met een verbeterd aanbod kwamen dat de eerder genoemde kaders oversteeg; harder en langer doorwerken tegen koopkrachtverlies. Dit was te verwachten en is voorzien. In het gezamenlijk tussen CNV, VVMC en FNV kaderleden afgesproken escalatie-model is de logische volgende stap op te schalen naar een landelijke 1-daagse staking. Tweedaagse staking, enzovoort.

VERBREDE EN OPSCHALEN NODZAKELIJK

Ook bij het Streekvervoer rommelt het al jaren als gevolg van de marktwerking en besparingen op arbeidskosten. Ook daar is het CAO overleg stukgelopen op het behoud en van ouderenregelingen en voorkeursroosters, verlaging werkdruk en natuurlijk APC Precies als bij de NS. Na regionale acties gaat het streekvervoer 16 september landelijk plat. En op maandag 5 september beginnen de CAO onderhandelingen bij Prorail. Met eenzelfde eisenpakket als bij spoor en streek, en vergelijkbare arbeidsomstandigheden. Hoe voor de hand liggend is het als de Spoor bedrijven en het Streekvervoer een gezamenlijke aktiedag hebben? Het gaat over hetzelfde. Het moet uit dezelfde zak geld komen. En het is de taak van de concessieverlener /werkgever er voor te zorgen dat het geld op de juiste plek terecht komt. Daarom is uiteindelijk renationalisatie van de openbaar vervoer sector onder democratische controle en beheer van werknemers en gebruikersvertegenwoordigers cruciaal. De huidige management laag is ongeschikt het publieke belang te kunnen dienen.

Bij Metalektro zijn de CAO-onderhandelingen nu ook begonnen. Deze grote sector met vele kleine en wat middelgrote bedrijven; installateurs, werkplaatsen, constructeurs, enz., met in totaal ruim 120.000 werknemers heeft ook de APC als belangrijkste looneis en een “centen ipv procenten”-bruto maandbedrag dat vooral de

Nu is de tijd om het gevecht voor een fatsoenlijk bestaan met een rechtvaardig inkomen, beschermd tegen de uitwassen van dit verrotte systeem, te bundelen en te coördineren.

laagste inkomenshalen ten goede komt. De aantrekkende vraag en de tekorten aan vakkrachten heeft de positie van de zittende werknemers versterkt. Maar waar werknemers in actie komen, worden er resultaten geboekt. In binnen en buitenland. Die lessen worden getrokken door de nieuwe generatie werknemers.

Nu is de tijd om het gevecht voor een fatsoenlijk bestaan met een rechtvaardig inkomen, beschermd tegen de uitwassen van dit verrotte systeem, te bundelen en te coördineren. Spoor en Streek kunnen samen na 16 september de aanzet zijn naar een APC voor allen! Bij Zorg en Welzijn, het Onderwijs, de Horeca, de Overheid zelf, enzovoort. En zeker bij Defensie en de Marechaussee lijkt het zinnig de CAO open te breken en alsnog APC op te nemen, aansluitend bij het breder verzet.

LANDELIJKE CONFERENTIE “DE SOCIALISTEN” :

NAAR EEN NIEUWE LANDELIJKE SOCIALISTISCHE PARTIJ

In Rotterdam, Utrecht en Amsterdam is na de golf van roeyementen uit de SP door deelname aan de gemeenteraadsverkiezingen een basis gelegd voor afdelingen. Ook buiten Rotterdam, Utrecht en Amsterdam heeft dat een positieve echo gekregen. Bij de gemeenteraadsverkiezingen is met flinke inzet campagne gevoerd. Misschien wel iets teveel, in de zin de dat de kwestie van de opbouw van een plaatselijke en landelijke organisatie, en van socialistische scholing, hard nodig in een van kapitalisme en liberalisme doortrokken maatschappij, te veel op de achterste brander heeft gestaan.

DOOR PIETER BRANS

Een landelijke politieke organisatie van socialisten kan vanzelfsprekend niet meteen de rol op zich nemen van brede arbeiderspartij. Daar is jaren van werk, opbouw, verkiezingsdeelname en activiteit voor nodig. Maar een landelijke socialistische organisatie die zich ten doel stelt zo'n partij te worden kan het politieke vacuüm gaan vullen.

Zo'n organisatie zou natuurlijk moeten samenwerken met bestaande organisaties maar het unieke van een landelijke socialistische partij kan daaruit bestaan dat hij consequent de noodzaak van een socialistische verandering van de samenleving voorop stelt. De enorme problemen in de maatschappij,

Voor een echte oplossing is de afschaffing van het privé-eigendom van de productiemiddelen noodzakelijk.

het klimaat, de economie, oorlogen, de woningnood, de armoede kunnen allemaal onder het kapitalisme worden verbeterd, maar voor een echte oplossing is de afschaffing van het privé-eigendom van de productiemiddelen noodzakelijk. Dat is de kern van het bestaansrecht van een nieuwe landelijke socialistische organisatie.

Aan thema's waar een landelijke partij zich

mee moet bezig houden, is geen gebrek. Er is de imperialistische oorlog in Oekraïne waarin een onafhankelijk opstelling voor de arbeidersbeweging noodzakelijk is: geen enkele steun voor het Russische imperialisme, maar ook niet voor dat van de NAVO, erkenning van het recht van Oekraïne op zelfbeschikking en zelfverdediging. Actie voor het klimaat dat door de gevolgen van de oorlog verder in de verdrukking zal komen. Actie voor oplossingen van het stikstofprobleem door aanpak van de enorme agribusiness die Nederland “rijk” is. Actie voor de acute woningnood. En veel actie voor hogere lonen om de inflatie te bestrijden. Er is een strijdbeweging nodig voor een noodplan voor onze koopkracht af te dwingen. Wij moeten de koopkracht herstellen door automatische prijscompensatie, door een algemene loonsverhoging van 2 Euro per uur te eisen en het optrekken van het minimumloon tot 15 Euro. Een nieuwe socialistische partij zou de strijd voor al deze punten kunnen verenigen.

Vecht met ons mee voor een socialistische wereld!

International Socialist Alternative (ISA, voorheen CWI) is een wereldwijde organisatie van werkenden, jongeren en al diegenen die worden onderdrukt door het kapitalisme en imperialisme en die strijdt voor een socialistische wereld. Het tijdperk van het neoliberalisme en globalisering heeft geresulteerd in een nooit eerder geziene ongelijkheid en uitbuiting. De rijkste 10% van de wereldbevolking nemen nu 52% van het inkomen mee naar huis. De armste helft van de wereldbevolking? Verdienen maar 8%. Tegelijkertijd moeten miljoenen mensen vluchten voor ecologische rampen, oorlog, geweld en uitbuiting.

De klimaatverandering vraagt om urgente actie, waartoe het kapitalisme niet in staat is. De massale armoede, uitbuiting, oorlog, klimaatcatastrofes en conflicten die het waarmaker zijn van het kapitalisme van vandaag de dag, kunnen alleen beëindigd worden door democratische planning van de economie door werkende mensen, gebaseerd op de nationalisatie van de grote multinationals

en financiële instellingen. Een systeem dat nieuwe technologie en menselijk vakmanschap zal gebruiken om de behoeften van de hele bevolking en de planeet te dienen, in plaats van de winsten van de rijkste 1%. International Socialist Alternative vecht tegen uitbuiting, onderdrukking en elke discriminatie gebaseerd op gender, seksuele oriëntatie of afkomst, en tegen nationale onderdrukking. We vechten voor de eenheid van alle werkenden in een wereldwijde strijd tegen het kapitalisme en imperialisme. ISA steunt het opbouwen van massapartijen van de werkende klasse om alle werkenden

te verenigen in een strijd om hun belangen te verdedigen en zich tegen het kapitalisme te verzetten. We vechten om Marxistische partijen op te bouwen met een revolutionair socialistisch programma, om het kapitalisme in elk land en internationaal te verslaan. ISA is georganiseerd in meer dan 30 landen op alle 6 continenten, in een gemeenschappelijke strijd voor een socialistisch alternatief. Op www.internationalsocialist.net kan je ons programma, commentaar en verslagen vinden van onze strijd en die van werkenden over de hele wereld. We roepen diegenen op die het eens zijn met de noodzaak een massa socialistisch alternatief op te bouwen, om zich bij ons aan te sluiten!

Socialistisch Alternatief is de Nederlandse afdeling van ISA.

Website ISA: internationalsocialist.net
website: www.socialistischalternatief.nl
of neem contact met ons op: email: info@socialistischalternatief.nl. Steun ons! Stort uw donatie: Stichting Offensief NL04 INGB 0002079240

RUSSISCH-OEKRAÏENSE OORLOG: VERZETSBEWEGING NODIG!

Op 24 februari vielen 180.000 Russen, gesteund door 35.000 separatisten, Oekraïne binnen. Ze deden dat vanuit de separatistische "volksrepublieken", de geannexeerd Krim in het zuiden en vanuit Belarus in het noorden. De invasie had als doel de regering van president Zelensky omver te werpen. Echter dat verliep niet volgens plan. De Russen werden voor Kyiv tegengehouden en moesten zich uiteindelijk terugtrekken uit noord Oekraïne.

DOOR JOREIN VERSTEEGE

Sinds april wordt nadruk gelegd op het veroveren van de Donbass regio en zuid Oekraïne. Westerse wapens hebben de Russische opmars vertraagd, maar zoals we al voorspelden kan het niet ervoor zorgen dat Oekraïne de Russen verslaat. De oorlog ontwikkelt zich steeds meer tot een loopgravenoorlog waarin beide partijen hun sterkste kaarten niet kunnen uitspelen. Oekraïne heeft meer soldaten, maar de loopgraven pinnen ze vast. Rusland heeft meer artillerie, maar daar heb je in een loopgravenoorlog niet zo veel aan.

De NAVO speelt geen beschermende rol. Als sinds 2014 probeert men Oekraïne aan de kant van het Westen te krijgen. Dat oligarch president Poroshenko (2014-2019) niets aan de massale ongelijkheid deed, vindt het Westen best. Het verbod op communistische partijen, Sovjet symbolen en organisaties wordt ook volledig genegeerd, terwijl de Westerse media Oekraïne voortdurend omschrijft als "democratisch" en "vrij". Ook de aanvallen van Zelensky op de vakbonden worden niet benoemd noch bekritiseerd.

President Zelensky heeft echter ook een deuk opgelopen, toen hij moest erkennen dat zijn regering al in oktober 2021 gewaarschuwd was door de Amerikanen. Die hadden toen al berichten over een mogelijke Russische invasie begin 2022. Kyiv ging er niet op in, omdat ze bang waren voor paniek. Het draait Zelensky puur om het verlies van geld

en niet om het leed van de werkende klasse.

Begin februari 2022 was de populariteit van Zelensky gedaald tot 30%. Hij zou heel goed de verkiezingen verloren kunnen hebben aan de kandidaat van het Oppositie Platform. Deze conservatieve politieke partij werd verboden samen met 21 andere politieke partijen, onder het mom dat ze allemaal aanhangers van Poetin zouden zijn. Zelensky misbruikt de oorlog om zijn interne critici het zwijgen op te leggen.

Hoewel het Westen wapens heeft geleverd is het niet hun doel om de invasie tegen te houden. De NAVO wil Rusland militair en economisch verzwakken. Dat verklaart ook waarom ze Oekraïne niet kwamen steunen met een No-Fly zone, ze willen geen tota-

Wij steunen een onafhankelijke bewapende strijd van arbeiders en jongeren tegen de Russische bezetter, maar ook voor de arbeidsvoorwaarden die al jaren aangevallen worden door neoliberale regeringen in Kyiv.

le oorlog. In die zin is Oekraïne een levend schild van het westerse imperialisme tegen het oosterse imperialisme, waaronder ook China. Door Rusland te verzwakken heeft Beijing een bondgenoot minder in de nieuwe Koude Oorlog.

Er is een deel van politiek links dat liever de kant van Rusland kiest vanuit het idee dat

Rusland de zwakkere imperialistische macht is. Wij geven steun aan de werkende klasse die zich wil verzetten tegen de Russische imperialisten. Dit houdt niet in dat we politieke steun geven aan de Zelensky regering in Kyiv. Wij steunen daarom een onafhankelijke bewapende strijd van arbeiders en jongeren tegen de Russische bezetter, maar ook voor de arbeidsvoorwaarden die al jaren aangevallen worden door neoliberale regeringen in Kyiv.

Prijzen voor voedsel en energie zijn explosief gestegen sinds februari dit jaar, gas en energie zijn zelfs 300% duurder. Zowel de NAVO als Rusland geven elkaar de schuld. Mark Rutte zegt niets te kunnen doen. De markt bepaalt prijzen en de overheid is er alleen om de markt te voorzien van trouwe politici, die kapitalistisch beleid uitvoeren. Arbeiders hebben behoefte aan een partij die beleid voert tegen de dogma's van het kapitalisme in.

De oorlog verergert alle aspecten van de crisis van het kapitalisme. Terwijl het volk van Oekraïne lijdt, worden beide imperialistische kampen met ernstige problemen geconfronteerd. Poetin lijkt aan de oppervlakte de oppositie de kop te hebben ingedrukt, maar dat gaat alleen ten koste gaat van een verdere uitholling van het regime. Ruslands bondgenoot China kampt met een enorme economische en sociale crisis. En hoewel de agressieve en aanvankelijk eensgezinde reactie van de VS en de NAVO ogenschijnlijk krachtig was, stapelen de complicaties in hun positie zich op.

In Nederland was er bij het begin van de oorlog een golf van sympathie voor de Oekraïners die de groeiende steun voor de NAVO verklaart. Nu deze wegebt, komen er vragen op. Waar moeten het geld en de soldaten voor de versterking van de defensie vandaan komen? Is het regime van Zelensky, dat recent bijvoorbeeld de CAO's voor kleine ondernemingen afschafte, het landbezit privatiseerde en grote geheimzinnigheid betracht over de manier waarop het de oorlog voert al die verering wel waard? Deze veranderende houding kan het begin zijn van verzet tegen de oorlog.

SEATTLE IS EERSTE GROTE AMERIKAANSE 'VRIJSTAD' VOOR ABORTUS. HOE WERKENDEN EN SOCIALISTEN DIT AFDWONGEN

In juli behaalden duizenden lokale activisten en jongeren in Seattle een historische overwinning in de strijd voor abortusrechten. Onder leiding van socialistisch gemeenteraadslid Kshama Sawant, slaagden we in onze strijd om Seattle de eerste 'vrijstad' voor abortus in de VS te maken (andere overwinningen waren b.v. het minimumloon van \$15 in 2014, de Amazon-belasting in 2020 en de uurbevrozing in 2021).

DOOR BIA LACOMBE (SOCIALIST ALTERNATIVE, ISA IN DE VS)

Als vrijstad voor abortus mag de politie van Seattle niemand arresteren op grond van arrestatiebevelen in verband met anti-abortuswetten.

“Wetten die lichamelijke autonomie schenden en reproductieve gezondheidszorg criminaliseren zijn fundamenteel onrechtvaardig en onze beweging zal niet toestaan dat Seattle medeplichtig is,” schreef Sawant in een persbericht waarmee ze het protest tegen de schandelijke rechtse uitspraak van het Hoogerechtshof steunde. “Laat ieder-

een die bedreigd wordt door draconische anti-abortuswetten naar Seattle komen zonder angst voor vervolging!”

Hoe de werkenden van Seattle en Socialist Alternative wonnen

De brede steun voor ons voorstel in Seattle was overweldigend. De petitie van Socialist Alternative voor de maatregel werd massaal ondertekend. Veel handtekeningen voor de 'vrijstad' werden verzameld tijdens Pride-evenementen in Seattle. We hebben de noodzaak uitgelegd van een verenigde massabeweging om de rechtse aanvallen op abortus te verslaan, die fundamenteel verbonden zijn met de wrede aanvallen op transjongeren en queer mensen door het hele land. Ze waren dagelijks op straat om met zoveel mogelijk werkende mensen te praten en ze in de strijd te brengen.

De enige weg vooruit

De Democratische Partij heeft 50 jaar lang beloofd abortusrechten te beschermen. Vervolgens weigerde de partij hiervoor te vech-

ten, ondanks de vele kansen.

Het is nu aan sociale bewegingen geleid door werkende mensen om het basisrecht op abortus te verdedigen. We hebben een nieuwe partij voor werkende mensen nodig die niet gebonden is aan grote bedrijven en miljardairs. Een partij die democratisch georganiseerd is en waarvan de gekozen vertegenwoordigers, zoals Kshama Sawant, slechts een gemiddeld arbeidersloon verdienen en bovendien verantwoording afleggen aan werkenden en onderdrukten.

Belast grote bedrijven om gratis abortus te financieren

Onze petitie om van Seattle een 'vrijstad' voor abortus te maken, bevatte ook de enorm populaire eis om de Amazon Tax op grote bedrijven te verhogen om gratis abortus te financieren voor alle inwoners en bezoekers van de stad. We zullen dit voorstel in de herfst indienen in de gemeenteraad als onderdeel van onze eisen voor een volksbegroting voor 2023.

We staan pas aan het begin van de strijd. Doe mee!

VERVOLG VAN PAGINA 6

Klimaatverandering zal steeds meer gevolgen hebben voor alle aspecten van het leven, veel meer dan de directe dodelijke gevolgen van extreem weer en natuurrampen. We hebben dan ook een programma nodig dat klimaatverandering bij de wortel aanpakt. Vervuilende sectoren moeten in publieke handen komen, al het personeel in deze sectoren moet de garantie van een hoogwaardige andere baan krijgen, er is behoefte aan groo-

tschalige herbebossingsprogramma's, een historische uitbreiding van het openbaar vervoer en publieke investeringen in onderzoek naar en ontwikkeling van nieuwe duurzame technologie.

Terwijl de planeet opwarmt, zullen ook aanpassingsmaatregelen nodig zijn. Wie buiten werkt, moet rust krijgen op de warmste momenten van de dag en dit zonder loonverlies. Er zijn huizen nodig die ontworpen zijn om koel te blijven zonder grote energie-uitgaven. Uitbreiding van het openbaar vervoer, zowel in grote stedelijke gebieden als in gebieden

met een lagere bevolkingsdichtheid en op het platteland, zou steden ook in staat stellen miljoenen vierkante meters aan parkeerterreinen op te breken.

Als we een scenario met steeds ernstiger gevolgen voor de mensheid willen voorkomen, moet de arbeidersbeweging zich ermee bemoeien om een socialistisch programma te realiseren dat de macht van het kapitaal breekt. Het opbouwen van die beweging, die de enige kracht is die in staat is om een veilige toekomst af te dwingen, is de historische uitdaging van onze tijd.

KLIMAATOPWARMING EN STIKSTOF: DE TIJD DRINGT!

Europa had in de zomer van 2022 te kampen met hittegolven die aan honderden mensen het leven hebben gekost. Meer dan 1.000 mensen in Spanje en Portugal stierven aan hittegerelateerde oorzaken tijdens de hittegolf in juli, die in sommige gebieden een temperatuur van bijna 50 graden Celsius bereikte.

De hitte leidde tot ernstige bosbranden in het Zuiden van Europa. In Portugal en Zuid-Frankrijk ontstonden enorme branden. Het zijn slechts enkele gebeurtenissen, maar de omvang en de frequentie van dergelijke incidenten nemen enorm toe. Uit vorig jaar gepubliceerd onderzoek blijkt dat tussen 2000 en 2019 de rampen als gevolg van klimaatverandering wereldwijd verantwoordelijk waren voor meer dan vijf miljoen doden per jaar.

De klimaatcrisis en de gevolgen zijn duidelijk al lang niet meer beheersbaar voor de Europese Unie en de nationale regeringen van de lidstaten. We zijn onmiskenbaar een tijdperk binnengetroten waarin de werkenden en hun gezinnen de rampzalige gevolgen ondervinden van het gebrek aan maatregelen tegen klimaatverandering. Om van beleid te veranderen, moeten we begrijpen hoe de klimaatverandering ons nu al in ge-

vaar brengt. Er is behoefte aan een beweging en programma die aangepast zijn aan de uitdaging waar we voor staan.

Een dodelijke hittegolf in het noordwesten van de Stille Oceaan vorig jaar, die meer dan 50 graden bereikte in een gebied dat niet gewend is aan hoge temperaturen, toonde aan hoe schokkend onvoorbereid onze infrastructuur is om de crisis het hoofd

Terwijl de klimaatcrisis onze huizen en gemeenschappen teistert, wordt de werkende bevolking gevraagd de lasten te dragen.

te bieden. In het normaal gesproken gemiddelde noordwesten van Amerika scheurden wegen als gevolg van de hitte. In Portland,

Oregon, moest het openbaar vervoer met kabelbanen sluiten omdat de stroomkabels letterlijk smolten.

Terwijl de klimaatcrisis onze huizen en gemeenschappen teistert, wordt de werkende bevolking gevraagd de lasten te dragen. In Texas reageren de autoriteiten op het probleem van hun falende en vaak overbelaste elektriciteitsnet door de bewoners te vragen het gebruik van de airco te beperken, zelfs tijdens gevaarlijke hittegolven. In Oklahoma worden de inwoners gedwongen hun water te koken omdat de waterleidingen in deze staat braken onder de druk.

Dit is de stand van zaken in het rijkste land ter wereld – om nog maar te zwijgen van de tol in de neokoloniale wereld, waar ondanks het feit dat mensen vaak gewend zijn aan warmere temperaturen, miljoenen geen degelijke huisvesting hebben en nog meer mensen niet over de middelen beschikken om zich bij strenge temperaturen te koelen. Het enorme stikstof overschot van de veeteelt en de landbouw in Nederland is een directe bedreiging voor de natuur. Veel planten en dieren redden het niet in een omgeving die veel te rijk is aan stikstof.

VERVOLG OP PAGINA 5